

Josep M.ª Ros Vila (1899-1993)

M'ha correspost l'honor de parlar d'un arquitecte i acadèmic, poc conegut de la majoria, però molt estimat per a mí, que sí que el vaig conèixer. Era molt amic del meu oncle Francesc Nebot, també arquitecte i acadèmic, el que em feu de pare, i per això anava seguint la seva obra paralela a la amistat familiar.

He dit que es tractava d'un arquitecte poc conegut, i això no vol dir que la seva actuació professional no fos meritoria, si no perquè ell la silenciava voluntàriament. Ni la seva família tenia, ni té actualment, notícia clara i detallada de la seva obra professional. Era una persona que no l'hi agradava (utilitzant aquella paraula castellana antiga) «fardar» de lo que feia, ni dels carrecs que el nomenaven pels seus mèrits personals.

Tenim testimonis confirmant aquesta la seva manera de pensar i viure, mitjançant el text d'una entrevista que l'hi van fer per el «Butlletí del Col·legi d'Arquitectes de Catalunya». El títol que el periodista va posar al seu article ja era significatiu. Deia: «Josep Ma. Ros Vila, els signes del silenci».

Començava afirmant l'amic Ros Vila, en aquesta mateixa entrevista, que ell era un home del segle passat, cosa que era veritat per molt poc, ja que va neixer al darrer any del segle passat.

Malgrat la possible interpretació d'anticuat que es podria donar per aquesta data, en Ros va esser un home del temps que và viure, no restant fermat a epoques passades, ni ideologica ni professionalment. No va esser ni conservador «malgré tout», ni un «progre» eixelebrat; va esser un home perfectament equilibrat al llarg de la seva vida. En certa ocasió va dir: Els arquitectes hem de ser uns professionals que contribueixin al benestar, no protagonistes de pàgines de premsa ni de butlletins. No critico ningú, però el «bombo i platillo» sempre l'he rebutjat radicalment.

Això confirma el silenci i es un signe palès de la seva conducta. No volia figurar, ni que es parlés publicament de la seva obra. Lo seu era treballar, i treballar per el «benestar col·lectiu». Sentia veritable passió per l'arquitectura, ja des de petit, però sense necessitar de cap protagonisme envers l'exterior. La feina ben feta era el millor homenatge que podia, i volia rebre. Va treballar molt, tant en el camp de l'arquitectura com en el del urbanisme.

La seva activitat com a arquitecte projectiste ha quedat ben manifesta per el gran nombre de vivendes i hotels realitzats a la Cerdanya, Montseny, Barcelona i molts altres llocs. D'aquesta tasca ha deixat un fitxer amb 1.418 obres, estudis i projectes. Aquest fitxer, que no l'ensenyava, demostra palesament que la seva obra podia ser silenciosa, pero mai escassa, ans tot al contrari. A l'urbanisme si va entregar de plè desde 1940 en que va esser nomenat Delegat de la Direcció General d'Arquitectura. A partir d'ençà va ocupar nombrosos carrecs d'institucions i comissions d'urbanisme, participant a Congressos i a tota classe d'activitats en les que l'urbanisme era el protagonista, aportant sempre el seu criteri equilibrat, i cercant també sempre: «El benestar col·lectiu».

Va ser 14 anys Degà del Col·legi d'Arquitectes de Catalunya i Balears, al llarg d'un període molt important per a reestructurar la professió després de la Guerra Civil. Va actuar serenament, amb serietat i procurant restablir la concòrdia entre tots els col·legiats.

Era molt característica la seva manera de presidir les Juntes i Asambleas col·legials. Deia les paraules imprescindibles que requeria l'ordre de l'acte, sense floritures ni disquisicions inútils. Obría l'acte, el tancava. Donava la paraula, i la tallava, en forma contundent quant l'hi semblava que l'intervenció es feia pesada, reiterativa o impertinent.

En Josep Ma. Ros Vila era també un artista, no solament com arquitecte, si no com a pintor i dibuixant. Aquarelista consumat ha deixat una gran obra, tant pictòrica com dibuixada, que tampoc ha estat coneguda, degut a la seva modestia i despreocupació per la manifestació externa.

He deixat per al final de la meua intervenció, la faceta docent del professor Ros Vila, per la sencilla raó de ser la que he conegut personalment. No el vaig tenir de professor, però en canvi vaig compartir molts anys la docencia amb ell, a més del govern de l'Escola d'Arquitectura de Barcelona.

Vam treballar uns 30 anys de vida academica junts a l'Escola. Al llarg d'aquells anys, vaig veure ben clar quí era en Ros Vila. Tant com a Auxiliar de la

Secció Artística al començament, com a Catedràtic de la assignatura de «Detalls i Conjunts Arquitectònics» més tard, i finalment com a subdirector quant jo era secretari de l'Escola, vaig poder constatar que es tractava de una persona entregada a la seva feina, preocupat per a transmetre la seva passió per l'arquitectura com una de les Belles Arts i extraordinàriament refractari i al·lèrgic a les recomanacions i adulacions. Era puntual i molt endreçat. Recollia personalment els treballs dels alumnes i els arxivava amb molta cura i ordre. Tractava a tothom amb gran humanitat, encara que amb poques paraules; les indispensables per aconsellar i corregir els treballs.

Va tenir un gran protagonisme com a membre, i més tard president, del tribunal del dibuix d'ingrés a l'Escola. Era una prova específica i difícil per a tots els que volen ser arquitectes. Ara no es fa, però aleshores constituïa la pedra de toc en la que el Tribunal intentava veure la vocació arquitectònica del aspirant. En Ros rebia, com es pot sopesar, tota classe de recomanacions i crítiques, a les quals responia amb una actuació justa i responsable, sense fer cas ni a les unes ni a les altres.

No puc finalitzar aquest breu resum biogràfic sense dir lo que considero més important d'un home, es a dir: Josep Ma. Ros Vila va ser un bon cristià, un exemplar espòs, un bon pare, un bon amic i un cavaller irreprotxable. Que descansi en pau.

L. GIL NEBOT